

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3385/2021. (IX. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének az építményadóról szóló 23/1996. (XII. 4.) önkormányzati rendelete és a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 20/2006. (XII. 13.) önkormányzati rendelete, valamint a Kúria Kfv.I.35.578/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Egy természetes személy (a továbbiakban indítványozó) jogi képviselője (dr. Garay Rudolf ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be.
- [2] 1. Az indítványozó kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján állapítsa meg, hogy a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének az építményadóról szóló 23/1996. (XII. 4.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör1.) és a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 20/2006. (XII. 13.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör2.), továbbá a Kúria Kfv.I.35.578/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenes, és ezért azt – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) 45.K.30.526/2018/49. számú ítéletére kiterjedő hatállyal – semmisítse meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, valamint 32. cikk (3) bekezdése sérelme miatt.
- [3] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott iratanyag alapján.
- [4] 1.1. Az indítványozó két XII. kerületi ingatlan tulajdonosa, amiket Budapest Főváros XII. kerületi Önkormányzattól vásárolt meg 1994-ben. Az önkormányzati adóhatóság 2016-ban mindkét ingatlanra kommunális adó, építményadó és telekadó adónemekben bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést rendelt el 2011–2016. adóévekre. Elévülés miatt a 2011. évet a megállapítások nem érintették. A többi adóév tekintetében a II/404/6/2017. számú elsőfokú határozatban tett megállapításokat az indítványozó fellebbezésére eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala BP/1008/07599-4,5/2017. számú határozatával részben megváltoztatta. A 2012–2016. évekre 269 275 Ft telekadót, 854 893 Ft építményadót, 363 500 Ft kommunális adót, valamint 427 447 Ft adóbírságot vetett ki az indítványozó terhére.
- [5] 1.2. Az indítványozó a másodfokú határozattal szemben keresetet nyújtott be a KMB-hez, amelyben a támadott határozat megsemmisítését kérte a telekadó kivételével, továbbá annak megállapítását, hogy az egyik ingatlan vonatkozásában a 2017. évben is eleget tett helyi adófizetési kötelezettségének. A KMB 45.K.30.526/2018/49. számú ítéletével elutasította az indítványozó keresetét.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben azt kérte, hogy a Kúria a KMB ítéletét helyezze hatályon kívül és a kereseti kérelemnek helyt adó ítéletet hozzon. A Kúria Kfv.I.35.578/2019/8. számú ítéletével elutasította az indítványozó kérelmét, mert az nem jelölt meg a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó jogszabályhelyet. A Kúria megállapította azt is, hogy az indítványozónak nem volt az adóbírság kifogásolására önálló kereseti kérelme, ezért az adóbírság a felülvizsgálati kérelemben sem volt vitatható (lásd: Kúria Kfv.I.35.578/2019/8. számú ítélet, Indokolás [27]).
- [7] 2. A Kúria előbbi ítéletének közlését követően az indítványozó személyesen eljárva alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amit a főtitkár felhívására jogi képviselővel eljárva kiegészített. Az egységes szerkezetbe foglalt, kiegészített alkotmányjogi panasz lényege a következő.

- [8] 2.1. Az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése úgy szól, hogy önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes. Az indítványozó szerint az Ör1. és az Ör2. sérti az Alaptörvény előbbi szabályát, mivel ezek az adórendeletek a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 7. § a) pontjába foglalt tilalomba ütköznek. Ugyanis ugyanazt az adótárgyat egyszerre mindkét típusú helyi adóval terhelik. Ez pedig tilos.
- [9] 2.2. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jognak a részét képezi a bírósághoz fordulás joga, ami azt követeli meg, hogy a jogvitát a bíróság érdemben bírálja el, és arról végrehajtható határozatával végérvényesen döntsön. „A bírósághoz fordulás jogából következően tehát a bíróságok a kereseti kérelem valamennyi elemének érdemi megvizsgálására (a kereseti kérelem kimerítésére) kötelesek. A kereseti kérelem kimerítésének kötelezettsége azt a követelményt támasztja a bírói döntéssel szemben, hogy a bíróságok érdemi vizsgálat eredményeként az ítélet rendelkező részében rendelkezzenek a kereset, illetőleg viszonykereset valamennyi eleméről. Tehát a Kúriának döntenie kellett volna az adóbírság kérdésében is.”
- [10] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [11] 3.1. A kérelmező magánszemély alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége fennáll, mivel a bírósági eljárásban felperes volt. A törvényi határidőn belül benyújtott indítvány felhívta az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó rendelkezéseket [Abtv. 26. § (1) bekezdés, 27. §], megjelölte a sérelmezett bírói döntéseket, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, 32. cikk (3) bekezdés], továbbá kifejezett kérelmet tartalmaz a Kúria Kfv.I.35.578/2019/8. számú ítéletének – a KMB 45.K.30.526/2018/49. számú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítésére [vesd össze: Abtv. 30. § (1) bekezdés, 52. § (1b) bekezdés a), c), d) és f) pont].
- [12] 3.2. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmét állíthatja. Mivel az Alaptörvény 32. cikk (3) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például: 3222/2013. (XII. 12.) AB végzés, Indokolás [8]; 3223/2013. (XII. 12.) AB végzés, Indokolás [8]; 3225/2013. (XII. 12.) AB végzés, Indokolás [8]], így a megsértésére való hivatkozás alkotmányjogi panaszt nem alapozhat meg. Ezért az Abtv. előbbi bekezdésére alapított panasz nem volt érdemben vizsgálható az Alkotmánybíróság eljárásában.
- [13] 3.3. Az alkotmányjogi panasz befogadási feltételeivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy a határozott kérelem azt az elvárást is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya [lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]] az ügy érdemi elbírálásának akadálya.” [Lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]] Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak [a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3290/2021. (VII. 7.) AB végzés, Indokolás [31]].
- [14] Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítvány egyáltalán nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a KMB ítélete miért lenne ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, mint ahogy arra sem, hogy a Kúria támadott ítélete mennyiben ütközik a jogorvoslathoz való jogba [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Ezek tekintetében tehát az indítvány nem teljesítette az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt követelményeket. Következésképpen a KMB ítéletét nem lehetett érdemben felülvizsgálni, továbbá annak a lehetősége sem állt fenn, hogy az Alkotmánybíróság érdemben foglalkozzon a jogorvoslathoz való jog állított sérelmével.
- [15] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a határozott kérelem követelményének az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz egy eleme megfelel. Mégpedig az, amelyik szerint a Kúria ítélete sérti a bírósághoz

fordulás jogát, ami a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] egyik részjogosítványát képezi.

- [16] 3.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. Az alternatív feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A bírósághoz fordulás jogára alapított panaszelem érdemi vizsgálatához az szükséges tehát, hogy az előbbi két feltétel közül legalább az egyik teljesüljön.
- [17] Az Alkotmánybíróság először az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennállását mérlegelte. Ennek során figyelembe vette, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó részjogosítvány (bírósághoz fordulás joga) tartalmát érintően [lásd például: 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [41]–[47]; 8/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [43]–[50]]. Jelen alkotmányjogi panasz ezekhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolta volna.
- [18] Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a jelen ügyben felmerül-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye. Az indítványozó azt kifogásolta, hogy a Kúria megalapozottan állapította-e meg, hogy azért nem volt vizsgálható a felülvizsgálati kérelem adóbírságra vonatkozó része, mert az adóbírságot az indítványozó a kereseti kérelemében nem vitatta önállóan. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} A bíróságok eljárásában eldöntendő jogértelmezési, illetve ténykérdések felülmérlegelésére az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket {3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [19] Ezekre tekintettel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az Abtv. 29. §-a szerinti második feltétel sem teljesült az indítványozó ügyében, mert a szóban forgó panaszelem valójában egy ténykérdés felülbírálatára és a hozzá kapcsolódó szakjogi szabályok indítványozó számára kedvező eredményre vezető alkalmazására irányult. Az indítványozó tehát nem alkotmányossági kifogásokat hozott fel, hanem lényegében a Kúria ténymegállapítását és jogalkalmazását vonta kétségbe. Ez azonban nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [20] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetett volna értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokoltá tette volna.
- [21] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján tanácsban eljárva az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja, 29. §-a, 52. § (1b) bekezdés *b*), *e*) pontjai, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 14.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2041/2020.

